

[Kai Moltke.]

materiale — over spekulationen i ejerlejligheder foreligger ikke til belysning af virkningerne af lov om ejerlejligheder i den ældre boligmasse. Derfor ændringsforslagene om tilføjelse af de nye numre 4 og 5 til nævnte lovs § 10 og tilføjelsen til § 9 for at få bedre oplysning og kontrol i nybyggeriets ejerlejligheder.

Når det manglende materiale vedrørende resultaterne af lov om ejerlejligheder foreligger gennem en tilbunds gående undersøgelse, skal efter forslaget til § 11 hele nævnte lov tages op til grundig revision inden den 1. januar 1970 på grundlag af de indhøstede erfaringer.

Ændringsforslagets hovedpunkt er dog, på grund af den i vidt omfang dokumenterede asociale spekulation i oprettelse af ejerlejligheder i stadig større dele af den ældre boligmasse, den nye formulering af pkt. 3 i § 10 i lov om ejerlejligheder. Heri foreslås, at udstykning i ejerlejligheder i ejendomme, opført før den 1. januar 1964, ganske simpelt hen forbydes. En sådan ændring vil ikke blot sikre en mere normal og social udvikling af boligforholdene, sætte en stopper for en helt igennem skadelig spekulation i fast ejendom — men den vil også under realkreditens nuværende krise mindske presset på obligationsmarkedet ved begrænsning af den voksende masse af udstedte private pantebrev til unormalt høj effektiv rente.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til en hurtig gennemførelse i folketinget.

Endvidere tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning angående sanering af kreditforholdene.*

Når regeringen gennem sine forslag vedrørende den økonomiske politik har lagt så megen vægt på en såkaldt „indkomspolitik“, der i høj grad — ja, næsten ganske specielt — har været rettet mod landets lønmodtagere, vil det vel være påkrævet at rejse to grundproblemer: ville det ikke være både mere logisk og socialt i første række at sætte ind over for de enorme arbejdsfri spekulationsindtægter i forbindelse med salg af jord og fast ejendom? Men her ser vi jo desværre, at den nye regering ligesom sin

forgænger intet hastværk har haft for at få gennemført en gennem år mere end påkrævet jordlovgivning. Dette samfundsmæssigt vitale problem er tværtimod gennem aftalerne mellem de tre regeringspartier blevet udskudt til samlingen 1968-69, hvad der uden tvivl giver regeringens forholdsregler en både farlig og helt skæv retning.

På den anden side synes man på samme måde at have overset, at kunstig forbrugsstigning gennem lån og kredit er betydelig farligere og mere samfundsskadelig end forbrug muliggjort gennem indtægt ved produktivt arbejde. Her findes en anden afgørende disproportion i regeringens økonomiske forholdsregler. Der er blevet talt meget om bestræbelser for at sikre en varig rentenedsættelse, der uden tvivl ville lette erhvervslivets trivsel og videre ekspansion. Men dette klares ikke ensidigt ved en stram finanspolitik, når det nuværende kaos på kreditpolitikens område får lov til at fortsætte. Og en af de vigtigste faktorer i en målbevidst dirigering af kreditten henimod løsning af produktive og beskæftigelsesfremmende opgaver må vel også bestå i, at der sættes effektivt ind mod den usunde superrentepraktis, der afsporer anvendelse af opsparing og investeringer ved, at voksende kapitaler på den stadig større del af pengemarkedet placeres efter rene maksimalprofitmotiver i stedet for efter samfundsmæssige og produktionsfremmende formål.

VS rejser derfor i sit forslag krav om radikale indgreb mod hele de stadig mere blomstrende superrentefænomener, der er udtryk for usund spekulation, og som dirigerer stadig større kapitaler og opsparede pengemidler bort fra markedet for noterede obligationer til fordel for private ukontrollerede pantebrev henimod øget forbrugskredit, og som er en hindring for fornuftig placering af bankers og andre pengeinstitutters udlån, hvor de produktive behov er størst og mest nødvendige for sanering af det økonomiske liv.

I forslaget tales om revision af kreditrationeringsaftalerne mellem Nationalbanken og de private banker, der i deres struktur stadig mere koncentrerer. Jeg skal ikke lægge skjul på, at VS i sit langtidsperspektiv sigter henimod, at Nationalbanken gøres til en virkelig statsbank, at forsikringsvæsenet (med udgangspunkt i de lovpligtige forsik-

[Kai Møltke.]

ringer, hvor staten reelt fremskaffer og udvider kundekredsen) nationaliseres som en voksende faktor på pengemarkedet. Vi er også principielt tilhængere af, at bankvirksomhed gøres til et statsmonopol. Men i det fremsatte forslag sigter vi foreløbig mere beskænt på forholdsregler, der i videre forstand dirigerer bankernes udlån konsekvent i retning af de nødvendige produktive mål, som må prioriteres, hvad også statsministeren i sin appel til pengeinstitutterne om at vise større samfundssind ved udlånenes retning har udtalt. Meget smukt, men mon ikke utilstrækkeligt og illusorisk i et samfund ledet af det private initiativ? Mon ikke profitrate under et kapitalistisk samfund er et stærkere kompas for investering end netop en platonisk appel om samfundssind, praktiseret af pengemagten? Derfor vort krav om revision og målbevidst regulering af rationeringsaftalerne med bankerne.

Samme grundsynspunkt, når det gælder ensidig rationering af udstedelse af noterede obligationer. Resultaterne har været ringe, kurstabene voksende og den effektive rente stadig stigende trods rationeringen. Kan det overraske, når markedet for udstedelse af private pantebrev i jord og fast ejendom har været helt ukontrolleret og ganske uden nogen som helst rationering, samtidig med at de langt højere renter på disse pantebrev tiltrækker en voksende køberkreds af folk, der tænker og spekulerer i høj rente? Derfor vore krav om udvidet kontrol på dette felt, hvor der ikke engang findes tilgængelige samlede statistiske data, der kan belyse en uhyggelig udvikling til skade for landets kredit og økonomi. Staten fattes jo penge. Hvorfor så ikke lade dagliglivets fornødenheder som fødevarer og medikamenter være i fred og til gengæld indføre moms på en klækkelig forbrugskredit ved udtræk af kapital på private pantebrev, der intet har at gøre med produktive formål og initiativer?

Endelig er der kravet om juridisk formulering af begrebet ågerrente, en norm for en sådan, og passende straffeforholdsregler ved overtrædelse af de foreslåede bestemmelser. Selv regeringspartierne betragter vel ikke ret til åger som en ukrænkelig menneskeret. Forslaget taler for sig selv, og det har fortilfælde under kreditsanering i udlandet.

Den sidste forholdsregel, jeg i samme forbindelse vil fremhæve, er det vanskelige problem om udvidet forbrugskredit, når man angivelig tilsigter nødvendig forbrugsbegrænsning. Hvor store kapitaler anvendes regelmæssigt til finansiering af afbetalingshandel? En 4-5 milliarder sandsynligvis. Men lad os fra økonomiministeren få konkrete tal — eller en undersøgelse.

Incitamentet er også her superrenterne ved finansiering af afbetalingshandel og forbrugskredit. Vi har jo monopoltilsynets undersøgelser vedrørende både automobil- og radio- og TV-branchen. De tyder ikke godt for en sund kreditpolitik og dens drivkræfter. Det er derfor, vi foreslår, at man ikke følger de traditionelle eksperimenter med større udbetaling og kortere frist til afbetaling, men foreslår loft over finansieringsrenten. Det er jo denne, der drager milliarder ind i nævnte baner.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale VS-forslaget, om kredittens sanering til folketingets velvillige overvejelse og tilslutning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kurt Brauer): Hermed har jeg den ære for folketinget at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af katastrofeværn og offentligt redningsvæsen.*

Forslaget er i alt væsentligt en genfremsettelse af det af Morten Lange, Aksel Larsen og Skråppenborg-Nielsen den 31. marts 1966 fremsatte forslag.

På enkelte punkter er der imidlertid foretaget visse ændringer. I forslaget punkt 2 er der åbnet mulighed for i lovgivningen at fastsætte uddannelsestiden. Socialistisk folkeparti ønsker herved at udskyde afgørelsen af uddannelsestidens længde, til en behovsundersøgelse kan være gennemført af særligt sagkyndige. Men det skal allerede her i den skriftlige fremsættelse understreges, at mit parti fastholder, at vi finder det urimeligt, at man i den nugældende lovgivning opretholder en så lang tjenestetid i civilforsvaret, at ingen saglig begrundelse kan tale, derfor. De civilforsvarspligtiges „ligestilling“ med de militære værnepligtige finder mit parti fortsat, med de tidligere fremsatte begrundelser, er aldeles uantagelig.

I bemærkningerne til forslaget er de to